T095 ATĐ 7 (23) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q21-Kiền Độ Tạp-Vô Nghĩa

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 21
Chöông 1: KIEÀN-ÑOÄ TAÏP

Phaåm 7: VOÂ NGHÓA, Phaàn 1

Ngöôøi tu khoå haïnh Neân bieát ñeàu voâ nghóa Khoâng heà coù lôïi gì Nhö cheøo thuyeàn treân ñaát. Nhö chöông naày vaø giaûi thích nghóa cuûa chöông, ôû ñaây neân noùi roäng Öu-ba-ñeà-xaù. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Maëc duø taát caû A-tyø-ñaøm ñeàu noùi veà kinh Phaät, nhöng rieâng phaåm naày noùi nhieàu. Vì sao? Vì phaåm luaän naày phaàn nhieàu laáy kinh laøm luaän. Laïi nöõa, sôû dó soaïn ra luaän naày laø vì ñaây laø kinh Phaät. Trong kinh Phaät noùi: Phaät ñang ngoài döôùi coäi Boà-ñeà, beân soâng Ni-lieân-thieàn thuoäc thoân Öu-laâu-taàn-loa, thaønh Phaät chöa bao laâu. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân baûo caùc Tyø-kheo: Ta ñaõ xa lìa khoå haïnh, ñoái vôùi nhöõng khoå haïnh aáy, ta hoaøn toaøn ñöôïc giaûi thoaùt, do nguyeän löïc cuûa mình neân ñöôïc Boà-ñeà baäc nhaát. Nghe Phaät noùi, caùc Tyø-kheo raát öa thích, nhaát taâm khoâng taùn loaïn ñeå laéng nghe phaùp. Luùc aáy, ma aùc Ba-tuaàn nghó raèng: Sa-moân Cuø-ñaøm nay ñaõ ñeán ngoài döôùi caây Boà-ñeà, beân soâng Ni-lieân-thieàn thuoäc thoân Öu- laâu-taàn-loa, vì caùc ñeä töû noùi phaùp, cho ñeán laéng tai nghe phaùp. Nay ta neân ñeán nôi aáy ñeå taïo ra nhöõng khoù khaên gaây trôû ngaïi. Nghó ñoaïn ma aùc hoùa thaønh moät ngöôøi Baø-la-moân treû tuoåi ñi ñeán choã Phaät, tôùi nôi, noùi keä raèng: Nay oâng boû khoå haïnh Ñaïo thanh tònh chuùng sinh

Neáu laïi haønh ñaïo khaùc Khoâng coù tònh bao giôø. Veà nghóa cuûa baøi keä naày: Baáy giôø, ma noùi vôùi Ñöùc Theá toân: OÂng ñaõ töø boû vieäc döïa vaøo ñaïo khoå haïnh cuûa caùc vò tieân thuûô xöa, khoâng theå tònh hoùa con ngöôøi maø laø tònh. Ma cho raèng, khoâng coù tònh naày, caùc thöù khoå haïnh laø ñaïo thanh tònh. Ñöùc Phaät baûo ma aùc: Chaúng phaûi ta khoâng theå thöïc haønh khoå haïnh maø boû. Ta ñaõ quaùn saùt kyõ ñaïo naày khoâng coù coâng naêng döùt töø phieàn naõo. Do khoâng coù coâng naêng ñoù, neân ta môùi töø boû. Vì vieäc naày, neân noùi keä sau ñaây: Nhöõng ngöôøi tu khoå haïnh Phaûi bieát ñeàu voâ nghóa Khoâng heà coù lôïi

gì, Nhö cheøo thuyeàn treân ñaát. Hoûi: Caùc loái tu khoå haïnh coù nghóa gì? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: sôû haønh beân ngoaøi phaùp naày, ñeàu noùi laø vì ngöôøi khaùc noùi phaùp, nghóa laø taùm Thaùnh ñaïo vaø phöông tieän cuûa Thaùnh ñaïo, tröø phaùp aáy ra, coøn laïi laø taø ñaïo. Vì ñaïo laø taø ñaïo, neân ñeàu laø voâ nghóa. Do vieäc naày neân noùi: Caùc loái tu khoå haïnh cuûa ngöôøi khaùc, phaûi bieát ñeàu laø voâ nghóa. Laïi coù thuyeát noùi: Ngöôøi khaùc nghóa laø noùi haïng thaáp keùm chaúng phaûi ngöôøi khaùc laø noùi veà vieäc toát ñeïp, thuø thaéng. Töùc khoå haïnh maø caùc ngoaïi ñaïo thöïc haønh laø phaùp thaáp keùm. Vì sao? Vì chaáp ngaõ. Cho neân noùi: Ngöôøi khaùc tu khoå haïnh, neân bieát laø voâ nghóa. Laïi coù thuyeát noùi: Ngöôøi khaùc noùi: khoâng cheát! Khoâng cheát chæ cho ma aùc. Cho neân Ñöùc Theá toân noùi: keû khoâng cheát! Ngöôøi khaùc tu khoå haïnh, neân bieát laø voâ nghóa. Laïi coù thuyeát noùi: Caùc ngöôøi vì caàn sinh leân coõi trôøi, neân tu khoå haïnh. Ngöôøi tu khoå haïnh ñeàu noùi laø khoå haïnh khoâng cheát. Do vieäc naày, neân noùi: Ngöôøi khaùc tu khoå haïnh, neân bieát cuøng laø voâ nghóa, khoâng heà coù lôïi gì, nhö cheøo thuyeàn treân ñaát, töùc voâ duïng. Khoå haïnh maø ngöôøi taø kieán thöïc haønh khoâng theå döùt tröø kieát. Voâ duïng cuõng gioáng nhö theá. Baáy giôø, ma laïi noùi vôùi Phaät: Neáu caùc thöù khoå haïnh laø taø haïnh, thì oâng do ñaïo naøo maø töï ñöôïc thanh tònh? Ñöùc Theá toân lieàn noùi keä: Ta tu giôùi, ñònh, tueä Ñaïo roát raùo nhö theá Nay ñaõ ñöôïc thanh tònh Boà-ñeà khoâng gì treân. Kinh Phaät tuy noùi nhö vaäy, nhöng khoâng phaân bieät roäng. Luaän naày

töùc laø Öu-ba-ñeà-xaù trong kinh Phaät. Kinh Phaät laø caên baûn cuûa luaän naày nhöõng phaùp naøo trong kinh Phaät khoâng noùi, nay muoán noùi neân soaïn luaän naày. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá toân noùi: Nhöõng ngöôøi tu khoå haïnh, neân bieát laø voâ nghóa? Ñaùp: Ñaây laø con ñöôøng cuûa giaø cheát, gaàn vôùi phaùp giaø cheát thuaän theo phaùp giaø cheát, khoâng theå duøng phaùp naày ñeå döùt tröø con ñöôøng cuûa giaø cheátû. Vì sao? Vì chuùng sinh muoán vöôït qua bieån giaø cheát, thöïc haønh khoå haïnh naày, nhöng khoå haïnh sôû haønh aáy laø taø kieán neân laïi laøm cho chuùng sinh chìm saâu trong bieån giaø cheát. Toân giaû Cuø-sa noùi: Taát caû phaùp taêng tröôûng laø voâ nghóa, taát caû phaùp vaéng laëng laø coù nghóa. Khoå haïnh sôû haønh cuûa taø kieán laø thuaän theo phaùp taêng tröôûng. Do thuaän theo taêng tröôûng neân khoâng theå sinh ra phaùp vaéng laëng. Chuùng sinh muoán vöôït qua bieån giaø cheát neân tu caùc khoå haïnh, nhöng khoå haïnh naày seõ khieán chuùng sinh rôi vaøo bieån giaø cheát. Vì sao? Vì haønh phöông tieän. Phöông tieän taø laø vì sinh leân coõi trôøi. Cho neân noùi maø thöïc haønh khoå haïnh naày: Rôi vaøo trong bieån giaø cheát. Laïi nhö Ñöùc Theá toân noùi: Thaân ngay ngaén, ngoài kieát giaø, buoäc nieäm ôû tröôùc, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Taát caû oai nghi ñeàu ñuùng vôùi ñaïo haïnh, vì sao chæ noùi ngoài kieát giaø? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Ñaây laø phaùp ñaõ thöïc haønh töø xöa. Vì sao? Vì Haèng sa chö Phaät quaù khöù vaø ñeä töû Phaät ñeàu thöïc haønh phaùp naày. Laïi coù thuyeát noùi: Vì caùch ngoài kieát giaø naày coù theå khieán cho ngöôøi khaùc sinh taâm cung kính. Neáu ngoài kieát giaø, khôûi giaùc aùc, vaãn khieán cho ngöôøi khôûi taâm cung kính. Cho neân, vì muoán cho moïi ngöôøi sinh taâm cung kính Laïi coù thuyeát noùi: Phaùp

naày chaúng phaûi phaùp aùi duïc cuûa theá tuïc. Caùc oai nghi khaùc thì theá tuïc thöôøng aùp duïng. Laïi nöõa, phaùp naày coù theå sinh khôûi ba thöù ñaïo Boà-ñeà, neân Boà-ñeà cuûa Thanh vaên cuûa Bích-chi Phaät vaø cuûa Phaät ñeàu khoâng do oai nghi khaùc chæ do oai nghi naày maø ñöôïc. Laïi nöõa, vôùi phaùp naày luùc haønh ñaïo, thuaän theo yeân oån, chaúng phaûi oai nghi khaùc. Laïi nöõa, phaùp naày coù theå phaù tröø quaân ma. Nhö Phaät, Theá toân ngoài kieát giaø coù theå phaù tan phieàn naõo vaø quaân cuûa thieân ma. Laïi nöõa, phaùp naày coù theå thích ñaùng vôùi taâm cuûa baäc Ñaïi nhaân. Laïi nöõa, phaùp naày khoâng chung vôùi ngoaïi ñaïo, caùc oai nghi khaùc

thì chung vôùi ngoaïi ñaïo. Theá naøo laø ngoài kieát giaø? Toân giaû Ba-xa noùi: Ngoài kieát giaø laø hai chaân xeáp choàng leân, chaùnh quaùn caûnh giôùi, töùc ñöôïc thuaän theo ñònh neân goïi laø ngoài kieát giaø. Theá naøo laø buoäc nieäm ôû tröôùc? Vì ôû treân maët, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, traùi vôùi phieàn naõo ôû sau chaùnh quaùn vaéng laëng ôû tröôùc, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, traùi vôùi sinh töû ôû sau, chaùnh quaùn veà Nieát-baøn ôû tröôùc, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, traùi vôùi caûnh giôùi cuûa saéc ôû sau, sôû duyeân cuûa chaùnh quaùn ôû tröôùc, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, buoäc nieäm ôû giöõa maét, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, duøng söùc tueä thuø thaéng chaùnh quaùn caûnh giôùi, nieäm nieäm khoâng taùn loaïn, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, vì nieäm vaø khoâng tham ñeàu uyeân theo caûnh giôùi, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Laïi nöõa, vì buoäc nieäm ôû giöõa hai ñaàu chaân maøy, neân goïi laø buoäc nieäm ôû tröôùc. Quaùn töôûng maøu xanh, v.v... cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao buoäc nieäm ôû treân maët? Ñaùp: Töø voâ thuûy ñeán nay ngöôøi nam khôûi taâm duïc ñoái vôùi thaân ngöôøi nöõ ngöôøi nöõ khôûi taâm duïc ñoái vôùi thaân ngöôøi nam, phaàn nhieàu do ôû göông maët. Laïi coù thuyeát noùi: Vì göông maët laø choã nöông döïa cuûa baûy nhaäp ngöôøi tu haønh muoán quaùn saùt caùc nhaäp. Laïi coù thuyeát noùi: Maët laø thuaän theo quaùn baát tònh. Vì sao? Vì treân göông maët coù baûy loã chaûy ra caùc thöù baát tònh. Vì choã naày tieát ra nhieàu chaát baát tònh, neân haønh giaû quaùn rieâng choã aáy. Laïi coù thuyeát noùi: Chaúng phaûi do chieáu nôi maët mình maø sinh ra aùi, vì khoâng sinh aùi, neân buoäc nieäm ôû göông maët. Laïi nöõa, vì treân maët coù theå sinh khôûi nieàm vui khinh an, sau ñoù, môùi khaép thaân, cuõng nhö khi thoï duïc, beân caên nam, nöõ, sinh ra vui, sau ñoù môùi khaép thaân. Laïi nöõa, treân maët, nhanh choùng coù theå sinh ra taâm duïc, nhö thaáy töôùng ñeïp ñeõ cuûa maét, tai, muõi, mieäng, lieàn sinh taâm duïc. Hoûi: Buoäc nieäm ôû göông maët, laø ngöôøi môùi tu haønh, ñaõ tu haønh hay ngöôøi tu haønh laâu? Ñaùp: Laø ngöôøi tu haønh laâu. Ngöôøi tu haønh coù ba haïng: Môùi tu haønh ñaõ tu haønh tu haønh laâu.

Ngöôøi môùi tu haønh ñeán choã goø maû, kheùo ghi nhaän hình töôùng töû thi, nghóa laø hoaëc maøu xanh hoaëc sình tröôùng leân, hoaëc chaùy naùm, hoaëc tan raõ hoaëc xöông hoaëc voøng xích xöông v.v... kheùo nhôù laáy töôùng maïo nhö theá roài, laïi quaùn xöông chaân xöông maét caù, xöông baép ñuøi, xöông goái, xöông baép veá,

xöông hoâng, xöông löng, xöông soáng, xöông caùnh tay, xöông tay, xöông oáng quyeån, xöông vai, xöông coå, xöông caèm, xöông raêng, xöông ñaàu laâu. Sau khi ôû nôi goø maû, kheùo nhaän laáy caùc hình töôùng nhö theá roài, khoâng queân, nhanh choùng trôû laïi truù xöù, röûa chaân, ngoài treân giöôøng daây, hoaëc traûi coû leân, nhôù laïi töû thi mình ñaõ thaáy vaø nghó thaân ta cuõng theá. Nhö vaäy, goïi laø haïnh quaùn ban ñaàu. Haønh giaû ñoái vôùi caûnh giôùi cuûa ñoái töôïng û quaùn, coù theå laøm cho roäng cuõng coù theå laøm cho löôïc. Goïi roäng laø theá naøo? Nhö quaùn xöông cuûa thaân mình quaùn nôi giöôøng mình ngoài, cuõng laïi laø xöông. Keá laø quaùn ñeán nhaø cöûa, nôi choán mình ñang cö nguï, taêng-giaø-lam, thoân xoùm, ruoäng ñaát, quoác ñoä hieän taát caû coõi nöôùc daân chuùng cho ñeán ñaïi ñòa trong bieån caû, ñeàu quaùn laø xöông. Ñoù goïi laø quaùn roäng. Theá naøo laø heïp? Taát caû xöông trong bieån caû, quaùn taát caû xöông trong moät coõi nöôùc . Boä xöông trong coõi nöôùc, cho ñeán boû quaùn xöông beân ngoaøi, chæ quaùn xöông cuûa thaân mình. Coù theå thöïc haønh quaùn roäng, heïp nhö theá. Ñoù goïi laø ñaõ tu haønh. Boû xöông chaân cuûa mình, quaùn xöông maét caù nôi mình, cho ñeán quaùn xöông ñaàu laâu. Xöông ñaàu laâu coù hai thöù: phaàn traùi, phaàn phaûi. Neáu boû phaàn traùi, quaùn phaàn phaûi, hoaëc boû phaàn phaûi, quaùn phaàn traùi, hoaëc laø boû caû hai phaàn, buoäc nieäm giöõa hai ñaàu chaân maøy. Ñoù goïi laø tu haønh laâu. Thôøi gian naày ñöôïc goïi laø môùi nhaäp quaùn thaân nieäm xöù, quaùn baát tònh. Hoaëc coù duyeân ít, töï taïi nhieàu. Hoaëc coù khi töï taïi ít, duyeân nhieàu. Hoaëc coù khi duyeân ít, töï taïi ít. Hoaëc coù khi duyeân nhieàu, töï taïi nhieàu. Tröôøng hôïp ñaàu: Coù theå thöôøng quaùn thaân mình, ñoái vôùi caûnh giôùi sôû quaùn khoâng theå laøm cho chuyeån thaønh roäng. Tröôøng hôïp thöù hai: Coù theå quaùn xöông trong bieån caû, khoâng theå laøm cho quaùn naày thöôøng hieän ôû tröôùc. Tröôøng hôïp thöù ba: Chæ quaùn töï thaân, khoâng theå laøm cho quaùn naày thöôøng hieän ôû tröôùc. Tröôøng hôïp thöù tö: Coù theå quaùn xöông trong bieån caû, laïi khieán cho quaùn naày thöôøng hieän ôû tröôùc. Quaùn baát tònh: Hoaëc coù khi duyeân voâ löôïng, chaúng phaûi töï taïi voâ

löôïng, hoaëc coù khi töï taïi voâ löôïng, chaúng phaûi duyeân voâ löôïng. Hoaëc coù khi duyeân cuõng voâ löôïng, töï taïi cuõng voâ löôïng. Hoaëc coù khi duyeân cuõng khoâng voâ löôïng, töï taïi cuõng khoâng voâ löôïng. Tröôøng hôïp ñaàu: Haønh giaû coù theå quaùn xöông trong bieån caû, khoâng theå laøm cho quaùn naày thöôøng hieän ôû tröôùc. Tröôøng hôïp thöù hai: Coù theå quaùn xöông thaân mình, thöôøng hieän ôû tröôùc, khoâng theå laøm cho quaùn naày roäng khaép. Tröôøng hôïp thöù ba: Coù theå quaùn xöông trong bieån caû, thöôøng hieän ôû tröôùc. Tröôøng hôïp thöù tö: Coù theå quaùn xöông cuûa thaân mình, khoâng theå laøm cho quaùn naày thöôøng hieän ôû tröôùc. Ñoù goïi laø haønh giaû quaùn töôûng veà xöông. Theá naøo laø quaùn ñoaøn thöïc? Haønh giaû töôûng baát tònh, quaùn thöùc aên trong tay, hoaëc thöùc aên trong ñoà ñöïng: Thöùc aên naày töø choã naøo ñeán? Bieát töø caùc thöù luùa trong kho laãm ñeán. Quaùn luùc ôû trong kho laïi töø ñaâu ñeán? Bieát töø caùc thöù gioáng luùa trong ruoäng maø ñeán. Laïi quaùn laáy gì ñeå nuoâi lôùn haït gioáng. Bieát do phaân, nöôùc. Phaân laïi töø ñaâu ñeán? Bieát töø trong ñoáng phaân

raùc, nöôùc tieåu maø ñeán. Khi quaùn nhö theá, thaáy vaät baát tònh, laïi laøm taêng theâm vaät baát tònh. Haønh giaû hoaëc vaøo laøng khaát thöïc, hoaëc ôû trong taêng khi muoán vaøo thoân xoùm nöôùc ñöôïc thoï duïng taïo ra töôûng veà nöôùc tieåu. Nhaønh döông xæa raêng, khôûi töôûng veà xöông caùnh tay. Y sôû thuû, taïo ra töôûng veà da ngöôøi. Giaûi aùo, taïo ra töôûng veà ruoät. Baùt ñöïng taïo ra töôûng veà ñaàu laâu. Gaäy taïo ra töôûng veà xöông ñuøi. Luùc böôùc ñi treân ñöôøng ñaù taïo ra töôûng xöông ñaàu laâu. Neáu khi ñeán thoân xoùm, thaáy vaùch töôøng nhaø cöûa taïo ra töôûng ñoáng xöông. Thaáy caùc keû nam, nöõ lôùn nhoû, taïo ra töôûng xöông ngöôøi. Ñöôïc aên mì, taïo töôûng veà boät xöông. Muoái taïo töôûng veà raêng nghieàn naùt. Caùc thöù rau caûi, taïo töôûng veà toùc. Baùnh mì, taïo ra töôûng veà da. Côm taïo töôûng veà truøng. Canh töôûng veà muû, phaân nhô. Bô soáng, söõa, laïc töôûng veà oùc. Daàu, maät ñöôøng pheøn, töôûng môõ ngöôøi. Nöôùc nho töôûng laø maùu. Thòt, töôûng veà thòt ngöôøi. Neáu khi vaøo trong taêng ñöôïc nhaän coû saïch, töôûng laø toùc ngöôøi, ñöôïc boät mì, v.v..., töôûng boät xöông. Ngoaøi ra, nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Vì sao ngöôøi tu haønh quaùn töôûng nhö theá? Ñaùp: Ngöôøi tu haønh kia nghó raèng: Töø voâ thuûy ñeán nay, ta ñaõ laáy baát tònh laøm tònh, nay phaûi quaùn vaät baát tònh naày laø töôûng baát tònh. Ngöôøi naøo quaùn töôûng nhö theá thì coù theå ñoái trò vôùi aùi duïc. Hôn nöõa, vì muoán ñoái trò aùi duïc, neân quaùn töôûng nhö theá. Veà nghóa maø noùi, haønh giaû taïo

ra tieáng gaàm cuûa sö töû, phaàn ngöõ baát tònh. Töø voâ thuûy ñeán nay, ta ñaõ chaáp laáy töôùng tònh cuûa oâng, nay muoán nhaän laáy roäng töôùng baát tònh cuûa oâng. Hoûi: Vì sao noùi quaùn baát tònh buoäc nieäm ôû tröôùc, maø khoâng noùi veà nieäm A-na-ba-na quaùn phöông tieän giôùi? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Ñaây laø noùi veà choã khôûi phöông tieän ñaàu tieân, nhö noùi quaùn baát tònh, buoäc nieäm ôû tröôùc, cuõng neân noùi quaùn soå töùc, nieäm phöông tieän giôùi maø khoâng noùi, phaûi bieát choã naày neân ôû ñaây noùi chöa troïn veïn. Laïi coù thuyeát noùi: Vì tuøy ôû phaàn nhieàu. Neân caùc Tyø-kheo thöôøng tu quaùn quaùn baát tònh, ít tu nieäm hôi thôû ra vaøo, cho neân noùi quaùn baát tònh, khoâng noùi nieäm hôi thôû ra vaøo. Toân giaû Cuø-sa noùi: Tuøy luùc caùc Tyø-kheo kia nhaäp phaùp, duøng buoäc nieäm ôû tröôùc, khoâng caàn phaûi quaùn baát tònh. Toân giaû Ca-chieân-dieân-töû vì giaûi thích kinh Phaät, kinh Phaät noùi: Chaùnh taâm buoäc nieäm ôû tröôùc, döùt tröø taâm tham theá gian truï trong phaùp khoâng tham, cho ñeán döùt nghi caùi cuõng gioáng nhö theá. Trong naêm caùi, caùi naøo naëng nhaát? Töùc laø caùi tham duïc. Quaùn baát tònh laø ñoái trò gaàn ñoái vôùi caùi tham duïc. Theo thöù lôùp, cuõng coù theå döùt tröø caùi khaùc, cuõng coù coâng naêng daáy khôûi thieàn. Cho neân, duøng töôûng baát tònh ñeå buoäc nieäm ôû tröôùc. Hoûi: Theå taùnh cuûa quaùn baát tònh laø gì? Ñaùp: Laø khoâng tham. Neáu nhôù laáy töôùng töû thi kia, neân coù chung, thì theå laø naêm aám. Caùc vò tu vaéng laëng noùi theå cuûa quaùn baát tònh laø tueä. Vì sao? Vì kinh Phaät noùi: Neáu kheùo nhieáp giöõ caùc caên thì ñoù goïi laø thaáy quaùn baát tònh. Laïi coù thuyeát noùi: Theå cuûa quaùn baát tònh laø söï nhaøm chaùn, nhaøm chaùn veà teân goïi, töôûng neân phaùp taâm sôû toàn taïi nhö theá v.v... Ñoù goïi laø choã thích hôïp cuûa phaùp taâm

sôû. Bình luaän: Khoâng neân noùi nhö theá. Thuyeát noùi khoâng tham laø toát. Neáu nhaän laáy töông öng cuøng coù theå, thì ñoù laø boán aám, naêm aám. Veà Giôùi laø coõi Duïc, coõi Saéc. Ñòa laø möôøi ñòa. Nghóa laø thieàn trung gian coõi Duïc, boán thieàn caên baûn beân boán thieàn. Thaân laø ôû coõi Duïc. Haønh: Chaúng phaûi möôøi saùu haønh maø laø haønh rieâng, haønh baát tònh. Duyeân laø duyeân theo saéc nhaäp coõi Duïc. Hoûi: Coù phaûi ñaây laø duyeân theo taát caû saéc nhaäp coõi Duïc hay khoâng? Ñaùp: Ñeàu laø duyeân.

Hoûi: Neáu vaäy thì vì sao Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu khoâng theå quaùn töôûng baát tònh ñoái vôùi thaân trôøi khoaùi yù? Nghe noùi Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu ñang ngoài kieát giaø thieàn ñònh trong moät khu röøng. Boãng coù boán thieân nöõ khoaùi yù, töï hoùa thaân mình heát möïc xinh ñeïp, ñeán choã Toân giaû A-ni- loâ-ñaàu, noùi: Naày Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu! Chuùng toâi laø trôøi khoaùi yù, coù theå bieán hoùa töï taïi khaép nôi. Neáu oâng muoán thaáy saéc naøo cuûa thaân chuùng toâi, chuùng toâi ñeàu coù theå öùng hieän ñeå cuøng oâng vui chôi. Luùc aáy, Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu nghó thaàm: Nay ta phaûi quaùn baát tònh. Lieàn quaùn töôøng baát tònh cuûa Sô thieàn, nhöng khoâng theå laøm cho quaùn naày hieän ôû tröôùc, cho ñeán muoán quaùn töôûng baát tònh cuûa boán thieàn cuõng khoâng theå ñöôïc. Laïi nghó: Thieân nöõ kia laø caùc thöù saéc. Neáu thuaàn laø moät saéc thì ta coù theå khôûi quaùn, beøn baûo thieân nöõ: Caùc chò em ñeàu neân hoùa ra maàu xanh. Baáy giôø, thieân nöõ lieàn taïo ra maàu xanh. Toân giaû laïi quaùn töôûng baát tònh, cuõng vaãn khoâng theå. Laïi noùi: Caùc chò em neân taïo ra maàu vaøng. Thieân nöõ lieàn hieän ra maàu vaøng. Toân giaû laïi quaùn töôûng baát tònh, vaãn khoâng theå. Laïi noùi: Caùc chò em neân taïo ra maàu ñoû. Caùc thieân nöõ lieàn hoùa ra maàu ñoû. Toân giaû laïi quaùn töôûng baát tònh, cuõng khoâng theå Hoûi: Vì sao Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu baûo caùc thieân nöõ taïo ra nhieàu thöù saécmaàu nhö vaäy? Ñaùp: Vì Toân giaû nghó: Neáu hoï thay ñoåi maàu saéc thì mình coù theå quaùn töôûng baát tònh. Laïi nöõa, vì muoán quaùn saéc töôûng toát ñeïp, khoâng toát ñeïp cuûa hoï, neân noùi nhö theá. Laïi nghó: maàu traéng thuaän theo töôùng xöông. Neáu hoï hoùa ra maøu traéng, thì ta coù theå quaùn töôûng baát tònh, lieàn noùi: Chò em haõy hoùa thaønh maàu traéng. Thieân nöõ lieàn hoùa ra maàu traéng. Toân giaû beøn quaùn töôûng baát tònh nhöng vaãn khoâng theå. Laïi nghó: Caùc thieân nöõ naày, xinh ñeïp töùc thôøi yeân laëng, nhaém maét khoâng nhìn. Khi ñoù, boãng nhieân thieân nöõ khoâng hieän nöõa. Vôùi nghóa nhö theá, laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu, duø khoâng theå quaùn, nhöng caùc vò caên taùnh nhaïy beùn khaùc thì coù theå, nhö Toân giaû Muïc-kieàn-lieân, Xaù-lôïi-phaát, Bích-chi Phaät, Phaät. Hoûi: Coù theå quaùn töôûng baát tònh ñoái vôùi thaân Phaät hay khoâng? Ñaùp: Taát caû Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñeàu coù theå quaùn, nhöng khoâng theå quaùn töôûng baát tònh ñoái vôùi thaân Phaät. Vì sao? Vì thaân Phaät voâ cuøng saùng, saïch, thuø thaéng, maàu nhieäm, khoâng heà coù caùc loãi laàm, chuùng sinh öa thaáy. Cho neân taát caû Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñeàu khoâng theå quaùn töôûng baát tònh, chæ Phaät môùi coù theå quaùn. Laïi coù thuyeát noùi: Thanh vaên cuõng coù theå quaùn. Vì sao? Vì baát tònh

coù hai thöù: 1. Loãi laàm tai haïi cuûa saéc. 2. Duyeân khôûi cuûa saéc. Khoâng theå quaùn loãi cuûa saéc, chæ coù theå quaùn duyeân khôûi cuûa saéc. Quaùn baát tònh laïi coù hai thöù: 1. Töôùng chung. 2. Töôùng rieâng. Coù theå quaùn töôùng chung, khoâng theå quaùn töôùng rieâng: Veà nieäm xöù: laø Noùi theo caên baûn, chaúng phaûi noùi phöông tieän cuûa nieäm xöù ñoù laø thaân nieäm xöù. Veà trí laø töông öng vôùi ñaúng trí. Veà caên: Töông öng chung vôùi caû ba caên. Veà ñònh: Khoâng töông öng vôùi ñònh. Veà quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø phaùp ba ñôøi. Veà duyeân vôùi quaù khöù, vò lai, hieän taïi: Quaù khöù töùc duyeân vôùi phaùp quaù khöù. Hieän taïi töùc duyeân vôùi phaùp hieän taïi. Vò lai baát sinh: laø duyeân vôùi ba ñôøi. Seõ sinh laø duyeân vôùi vò lai. Veà thieän, baát thieän, voâ kyù: Laø thieän. Duyeân vôùi thieän, baát thieän, voâ kyù: Nghóa laø duyeân caû ba thöù. Nhöng duyeân theo phaùp voâ kyù nhieàu. Leä thuoäc ba coõi: Leä thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc. Duyeân ba coõi: Laø duyeân coõi Duïc. Veà Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi voâ hoïc: Laø Phi hoïc Phi voâ hoïc. Veà duyeân theo Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi voâ hoïc laø duyeân Phi hoïc Phi voâ hoïc. Kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng coù döùt laø tu ñaïo döùt. Duyeân nôi kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Laø duyeân theo tu ñaïo döùt. Duyeân nôi thaân mình, thaân ngöôøi: Duyeân nôi töï thaân, cuõng duyeân theo tha thaân. Duyeân nôi danh, duyeân theo nghóa: Laø duyeân theo nghóa. Laø lìa duïc ñaéc hay laø do phöông tieän ñaéc: Cuõng laø lìa duïc, cuõng laø phöông tieän. Lìa duïc ñaéc: Lìa duïc coõi Duïc, ñöôïc ñòa Sô thieàn, cho ñeán lìa ba thieàn, muoán ñöôïc ñòa thieàn thöù tö. Ngöôøi phaøm phu, baäc Thaùnh cuûa thaân sau cuøng, ñöôïc choã ñaõ töøng ñöôïc, cuõng ñöôïc choã khoâng heà ñöôïc. Ngoaøi ra, phaøm phu ñöôïc choã ñaõ töøng ñöôïc. Lìa duïc ñaéc: Khi lìa duïc ñöôïc, veà sau taïo ra phöông tieän khôûi hieän ôû tröôùc. Phaät khoâng duøng phöông tieän khôûi hieän ôû tröôùc. Bích-chi Phaät khôûi phöông tieän phaåm haï. Thanh vaên hoaëc taïo ra phöông tieän phaåm trung, hoaëc taïo phöông tieän phaåm thöôïng, quaùn töôûng baát tònh hieän ôû tröôùc, coù taïo ra phöông tieän maø ñöôïc. Veà sau, taïo ra phöông tieän khôûi hieän ôû tröôùc. Hoûi: Nhöõng ngöôøi naøo coù theå quaùn töôûng baát tònh? Ñaùp: Phaøm phu, baäc Thaùnh ñeàu coù theå. baäc Thaùnh: Töø Tu- ñaø- hoaøn, cho ñeán A-la-haùn.

Quaùn töôûng baát tònh ôû xöù naøo? Ñaùp: Tröôùc noùi raèng: Laø ba phöông trong coõi Duïc, chaúng phaûi Uaát-ñôn-vieät, trong caùc taàng trôøi coõi Duïc, khoâng theå khieán cho ngöôøi môùi haønh hieän ôû tröôùc. Vì sao? Vì khoâng coù töû thi maøu xanh, v.v... Tröôùc, ñöôïc trong coõi ngöôøi, sau, ôû coõi kia khôûi hieän ôû tröôùc. Vaên, tö, tu: laø Ba thöù, coõi Duïc laø vaên, tö, tu, coõi Saéc laø vaên, tu. Hoûi: Quaùn taát caû laø xöông, nhöng taát caû chaúng phaûi xöông, vì sao quaùn naày chaúng laø phaûi ñieân ñaûo? Ñaùp: Vì quaùn naày coù theå döùt tröø caùc kieát, neân chaúng phaûi ñieân ñaûo. Hoûi: Quaùn phoøng, nhaø laø xöông, vaäy quaùn naày sôû duyeân laø gì? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Duyeân voøng xích xöông ñaõ thaáy ngoaøi goø maû. Laïi coù thuyeát noùi: Duyeân theo taát caû hö khoâng giôùi trong phoøng nhaø. Bình luaän: Ñaây laø töôûng hö giaû, quaùn giôùi quaùn töùc laø duyeân theo phaùp ñoù. Noùi nhö theá laø toát. Hoûi: Quaùn baát tònh naày laø ôû yù ñòa, hay ôû thaân saùu thöùc? Ñaùp: Laø yù ñòa duyeân theo hình saéc, chaúng phaûi thaân naêm

thöùc. Hoûi: Neáu laø yù ñòa, chaúng phaûi thaân naêm thöùc, thì kinh naày noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Maét thaáy saéc tö duy baát ñònh? Ñaùp: Tröôùc, nhaõn thöùc thaáy saéc, sau, yù ñòa tö duy baát tònh. Laïi coù thuyeát noùi: Töø moân kia, töø ñaïo cuûa moân kia, nhö haønh quaùn saùu hyû laø ñòa yù thöùc. Töø ñaïo cuûa moân nhaõn sinh, cho ñeán ñaïo cuûa moân thaân sinh, cho neân noùi saùu quaùn baát tònh, phaûi bieát cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Töø ñaïo cuûa moân nhaõn sinh quaùn baát tònh, noùi nhö theá thì coù theå ñöôïc nhö kinh kia noùi: Tai nghe tieáng muõi ngöûi höông, thaân xuùc chaïm, yù bieát phaùp, tö duy baát tònh, vieäc naày laøm sao hieåu? Vì sao laïi boû saéc nhaäp, nhaäp khaùc chaúng phaûi caûnh giôùi cuûa quaùn baát tònh? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Quaùn baát tònh khoâng duyeân theo tieáng v.v... laïi coù haønh vöôït hôn, coù theå chaùn lìa tieáng v.v... Laïi coù thuyeát noùi: Vì bò saéc aùi che laáp, neân tu quaùn baát tònh, vì bò che laáp do aùi tieáng, höông, vò, xuùc, phaùp? Cuõng tu quaùn baát tònh, vaäy neân noùi nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Haønh giaû quaùn hình saéc laø baát tònh. Thanh, höông, vò, xuùc, phaùp maø hình saéc döïa vaøo, laïi vöôït hôn quaùn baát tònh laø haønh quaùn chaùn lìa, neân noùi nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Haønh giaû kheùo tu quaùn baát tònh, coù theå cheá ngöï

vieäc taïo saéc, laïi muoán cheá ngöï caùc caûnh giôùi nhö thanh v.v... Neáu cheá ngöï ñöôïc, thì toát neáu khoâng theå thì laïi tu quaùn baát tònh, cuõng nhö khi quaân só chieán ñaáu, tröôùc phaûi yeân ñònh dinh luõy môùi ra traän chieán ñaáu vôùi giaëc. Neáu thaéng giaëc thì toát, khoâng thaéng thì trôû laïi dinh luõy. Quaùn baát tònh kia cuõng gioáng nhö vaäy. Do ñoù, noùi nhö theá. Kinh noùi: Coù naêm Tam-muoäi hieän thaáy, naêm tam muoäi aáy laø: Nhö noùi: Tyø-kheo caùc thaày phaûi quaùn saùt nhö thaät thaân naày, töø chaân ñeán toùc coù caùc thöù baát tònh ñaày daãy, trong ñoù, nhö laø: toùc, loâng, moùng, raêng, da moûng, da daøy, gaân, maïch, thòt, xöông, tim, phoåi, laù laùch, thaän, gan, maät, ñaøm, daõi, ruoät giaø ruoät non, bao töû, ñaïi tieåu tieän, nöôùc maét, nöôùc muõi, nöôùc mieáng töø trong mieäng chaûy ra, môû laù, tuûy, oùc, maùu, muû, moà hoâi, sinh taïng, thuïc taïng, cuõng nhö coù ngöôøi töø cöûa soå nhìn ra ngoaøi thaáy caùc thöù luùa thoùc xen laãn trong kho, naøo laø meø, gaïo teû, caùc loaïi ñaäu ñaïi maïch tieåu maïch,v.v... Tyø-kheo quaùn saùt nhö thaät veà thaân naày cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu quaùn ñöôïc nhö theá, thì goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy ñaàu tieân. Laïi nöõa, Tyø-kheo quaùn saùt nhö thaät veà thaân naày, cho ñeán noùi roäng, loaïi boû caùc thöù maùu, thòt, chæ quaùn xöông traéng, bieát haønh ôû trong aáy. Neáu ai quaùn ñöôïc nhö vaäy, thì goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy thöù hai. Laïi nöõa, Tyø-kheo! Quaùn saùt nhö thaät thaân naày, cho ñeán noùi roäng. Quaùn boä xöông, bieát haønh ôû trong aáy, cuõng truï ñôøi naày, cuõng truï ôû ñôøi vò lai. Neáu ngöôøi naøo quaùn ñöôïc nhö theá, thì goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy thöù ba. Laïi nöõa, Tyø-kheo! Quaùn töôûng nhö thaät thaân naày, cho ñeán noùi roäng. Chæ quaùn thaân xöông, bieát haønh ôû trong ñoù, truï ôû ñôøi vò lai, khoâng truï ñôøi naày. Neáu quaùn ñöôïc nhö theá, thì goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy thöù tö. Laïi nöõa, Tyø-kheo! Cho ñeán quaùn xöông traéng cuûa thaân, bieát haønh ôû trong aáy, khoâng truï nôi ñôøi naày cuõng khoâng truï ôû

ñôøi vò lai. Neáu quaùn ñöôïc nhö theá, thì goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy thöù naêm. Hoûi: Naêm Tam-muoäi hieän thaáy naày, ai hieän coù ñöôïc? Ñaùp: Tam-muoäi hieän thaáy thöù nhaát, thöù hai, laø cuûa phaøm phu vaø baäc Thaùnh hieän coù. Tam-muoäi hieän thaáy thöù ba laø sôû höõu cuûa baäc Tu- ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm. Thöù tö laø sôû höõu cuûa baäc A-na-haøm. Thöù naêm laø sôû höõu cuûa baäc A-la-haùn. Hoûi: Tam-muoäi thöù nhaát, thöù hai laø hieän thaáy thì coù theå nhö theá vì sao? Vì hieän thaáy maø sinh ra? Khi quaùn haønh cuûa thöùc, theá naøo laø hieän thaáy?

Ñaùp: Vì hieän thaáy laø phöông tieän cuûa quaùn kia, vì töø hieän thaáy sinh, neân cuõng goïi laø hieän thaáy, nôi choán ñaët teân caùc phaùpchoã caùc phaùp ñaët teân laø nhieàu: Hoaëc do töï theå neân ñaët teân. Hoaëc do ñoái töôïng nöông döïa neân ñaët teân, hoaëc do töông öng neân ñaët teân. Hoaëc do ñoái trò neân laáy danh. Hoaëc do haønh, hoaëc do duyeân, hoaëc do haønh, duyeân neân ñaët teân, hoaëc do phöông tieän, neân ñaët teân. Theo töï theå ñaët teân: Nhö ñeá, nhö aám Ñeá. Theå laø böùc baùch, neân goïi laø khoå ñeá, cho ñeán vì theå laø caàu ñaït neân goïi laø ñaïo ñeá. Vì theå laø saéc, neân goïi laø saéc aám, cho ñeán vì theå laø thöùc, neân goïi laø thöùc aám. Ñoái töôïng nöông döïa neân ñaët teân: Nhö nhaõn thöùc vì döïa vaøo maét sinh, neân goïi laø nhaõn thöùc, cho ñeán yù thöùc vì döïa vaøo yù sinh, neân goïi laø yù thöùc. Do töông öng neân ñaët teân: Nhö yù nghieäp, yù haønh. Nhö yù xuùc chaïm sinh aùi. Phaùp naày töông öng vôùi yù neân ñaët teân. Do ñoái trò neân ñaët teân: Nhö phaùp trí, tyû trí. Neáu phaùp ñoái trò coõi Duïc thì goïi laø phaùp trí. Neáu phaùp ñoái trò coõi Saéc, coõi Voâ saéc thì goïi laø tyû trí. Do haønh neân ñaët teân: Nhö khoå trí, taäp trí. Vì sao? Vì trí naày duyeân ñoàng, haønh khoâng ñoàng. Do duyeân neân ñaët teân: Nhö Tam-muoäi Voâ töôùng, vì duyeân phaùp Khoâng coù möôøi töôùng, neân goïi laø la thöïc haønh voâ töôùng. Do duyeân neân ñaët teân: Nhö dieät trí, ñaïo trí. Vì sao? Vì hai trí naày haønh khoâng ñoàng, duyeân cuõng khoâng ñoàng. Phöông tieän ñaët teân: Nhö tha taâm trí, Khoâng xöù, Thöùc xöù, naêm Tam-muoäi hieän thaáy, duøng hieän thaáy laøm phöông tieän sinh ra ñònh naày, neân goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy. Hoûi: Quaùn baát tònh vì sao goïi laø Tam-muoäi hieän thaáy? Ñaùp: Vì coù theå sinh ra Tam-muoäi hieän thaáy. Hoûi: Vì sao Ñöùc Phaät quaùn baát tònh chæ coù Ngaøi ñöôïc goïi laø laø voâ thöôïng? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Phaät quaùn baát tònh, vì coù theå haøng phuïc taát caû caûnh giôùi, neân goïi laø voâ thöôïng. Taát caû quaùn baát tònh cuûa haøng Thanh vaên, Bích-chi Phaät, khoâng theå haøng phuïc taát caû caûnh giôùi. Nhö Toân giaû A-ni-loâ-ñaàu khoâng theå haøng phuïc caûnh giôùi neân khoâng goïi laø voâ thöôïng. Laïi coù thuyeát noùi: Phaät quaùn baát tònh laø quaùn veà xöông. Quaùn xöông laø xöông, quaùn gaân, thòt v.v... laø gaân thòt, cho ñeán noùi roäng. Bình luaän: Neáu noùi nhö theá thì hieåu ñöôïc: Phaät laø caûnh giôùi ít.

Ngöôøi quaùn baát tònh, nhö thuyeát tröôùc noùi laø toát, vì coù theå hôn taát caû caûnh giôùi, neân rieâng goïi laø voâ thöôïng. Nhö Phaät baûo Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: Vì sao Phaïm thieân Ñeà-xaù khoâng vì oâng noùi veà ngöôøi thöù saùu truï nôi Voâ töôùng cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp:

Ñaây laø kinh Phaät. Trong kinh Phaät noùi: Phaät ñang ôû taïi Tinh xaù nôi khu laâm vieân Kyø-ñaø, Caáp-coâ-ñoäc. thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù ba vò Phaïm thieân, haøo quang nôi thaân saùng rôõ, vaøo luùc ñaàu hoâm ñeán choã Phaät, Ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät phía. Luùc ñoù moät Phaïm thieân baïch Phaät: Baïch ñöùc Theá toân! Taïi nöôùc Baø-sí-ña coù raát nhieàu Tyø- kheo- ni qua ñôøi? Phaïm thieân thöù hai laïi baïch Phaät: Baïch Theá toân! Nhöõng vò qua ñôøi aáy coù vò laø Nieát-baøn höõu dö. Phaïm thieân thöù ba laïi baïch Phaät: Nhöõng vò qua ñôøi aáy coù vò laø Nieát-baøn voâ dö. Caùc Phaïm thieân noùi nhö vaäy roài, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng, roài boãng nhieân bieán maát. Saùng hoâm sau, Phaät sai thò giaû traûi giöôøng toøa, ngoài giöõa chuùng taêng roài, baûo caùc Tyø-kheo: luùc ñaàu hoâm, coù ba vò Phaïm thieân, haøo quang saùng choùi ñeán choã ta. Cho ñeán Phaïm thieân thöù ba, noùi nhö theá roài, nhieãu quanh choã ta ba voøng, boãng nhieân bieán maát. Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñang ôû trong chuùng nghó raèng: Caùc vò trôøi kia coù tri kieán nhö theá, noùi veà Nieát-baøn höõu dö, Nieát- baøn voâ dö aáy laø vò trôøi naøo? Luùc ñoù, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân tuøy choã thích öùng, lieàn nhaäp Tam-muoäi. Do naêng löïc cuûa Tam-muoäi, neân trong röøng Kyø-ñaø, boãng nhieân bieán maát hieån ra coõi Phaïm thieân, caùch choã Phaïm thieân Ñeà-xaù khoâng xa. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân xuaát Tam- muoäi, ñeán choã Phaïm thieân Ñeà-xaù. Ñeán roài noùi: Naày Ñeà-xaù! Vò Phaïm thieân naøo coù tri kieán nhö theá laø Nieát-baøn Höõu dö, bieát laø Nieát-baøn voâ dö? Hoûi: Nhö tri kieán cuûa Toân giaû Muïc-kieàn-lieân laø hôn Phaïm thieân gaáp traêm ngaøn muoân phaàn, vì sao laïi phaûi hoûi Phaïm thieân? Ñaùp: Vì muoán hieån baøy coâng ñöùc cuûa Phaïm thieân Ñeà-xaù, voán laø ñeä töû cuûa Toân giaû Muïc-kieàn-lieân, ñaõ chöùng ñaéc quaû A-na-haøm, coù uy ñöùc lôùn caùc Phaïm thieân kia khoâng ai bieát. Vì muoán laøm saùng toû coâng ñöùc cuûa Phaïm thieân Ñeà-xaù, ñeå cho caùc Phaïm chuùng khôûi taâm cung kính, toân troïng. Vì cho neân hoûi. Luùc naày, Phaïm thieân Ñeà-xaù ñaùp: Chö Thieân Phaïm thaân naày coù tri kieán nhö theá, coù theå bieát Nieát-baøn höõu dö.

Toân giaû Muïc-kieàn-lieân hoûi Phaïm thieân Ñeà-xaù: Taát caû chö Thieân Phaïm thaân ñeàu coù tri kieán aáy bieát veà Nieát-baøn höõu dö, Nieát-baøn Voâ dö chaêng? Phaïm thieân Ñeà-xaù ñaùp: Chaúng phaûi taát caû chö Thieân Phaïm thaân ñeàu coù tri kieán nhö theá, cho ñeán noùi roäng. Caùc Phaïm thieân naày duø coù thoï maïng thaân saéc vi dieäu, uy danh coõi trôøi maø khoâng bieát ñuû, khoâng bieát phaùp xa lìa toái thöôïng nhö thaät, nghóa laø khoâng coù tri kieán naày. Neáu caùc Phaïm thieân coù thoï saéc danh döï maø thöïc haønh bieát ñuû, töùc coù theå bieát phaùp xa lìa toái thöôïng nhö thaät, nghóa laø coù tri kieán nhö vaäy. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân laïi hoûi Phaïm thieân Ñeà-xaù: Caùc Phaïm thieân naày laøm sao bieát ñöôïc? Ñeà-xaù ñaùp: Thöa Toân giaû Muïc-kieàn-lieân! Neáu caùc Tyø-kheo ñöôïc ñaïo quaû A-la-haùn, laø cuøngcaâu giaûi thoaùt, caùc Phaïm thieân naày nghó raèng: Neáu khi vò Ñaïi ñöùc naàây coù thaân thì haøng ngöôøi trôøi ñeàu thaáy. Neáu khi qua ñôøi, thì haøng ngöôøi, trôøi khoâng coøn thaáy nöõa, khoâng chæ laø caâu giaûi thoaùt. Neáu Tyø-kheo ñöôïc quaû A-la-haùn laø tueä giaûi thoaùt. Caùc Phaïm

thieân naày nghó raèng: Tyø-kheo aáy ñöôïc quaû A-la-haùn laø tueä giaûi thoaùt. Luùc Ñaïi ñöùc naày coù thaân thì haøng ngöôøi, trôøi ñeàu thaáy, cho ñeán noùi roäng, khoâng chæ laø tueä giaûi thoaùt. Neáu Tyø-kheo laø thaân chöùng, thì Ñaïi ñöùc aáy cuõng coù theå thaéng tieán, ñaéc caên Voâ hoïc. Kieán ñaùo, Tín giaûi thoaùt, noùi cuõng gioáng nhö theá. Hoûi: Vì sao caùc Phaïm thieân kia khoâng noùi ñeán Kieân tính Kieân phaùp? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Neáu laø caûnh giôùi cuûa Phaïm thieân kia thì seõ noùi veà Kieân tín, Kieân phaùp. Vì chaúng phaûi caûnh giôùi cuûa Phaïm thieân, cho neân khoâng noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu laø phaùp sôû haønh cuûa caùc Phaïm thieân thì seõ noùi. Phaùp naày chaúng phaûi sôû haønh cuûa hoï, cho neân khoâng noùi. Baáy giôø, sau khi nghe Phaïm thieân Ñeà-xaù noùi, Toân giaû Muïc- kieàn- lieân taâm sinh vui möøng, tuøy choã thích öùng, lieàn nhaäp Tam- muoäi. Do naêng löïc Tam-muoäi neân töø coõi Phaïm thieân bieán maát vaø hieän ra nôi röøng Kyø-ñaø. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân laïi xuaát Tam-muoäi, ñi ñeán choã Phaät, Ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ngoài qua moät beân. Toân giaû thöa laïi vôùi Ñöùc Theá toân veà vieäc mình ñaõ baøn luaän vôùi Phaïm thieân Ñeà-xaù. Ñöùc Theá toân baûo Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: Phaïm thieân Ñeà-xaù coù noùi veà ngöôøi thöù saùu thöïc thöïc haønh voâ töôùng hay chaêng? Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, chaáp tay höôùng veà Phaät, baïch: Baïch Theá toân! Nay chính vaøo luùc aáy, cuùi xin Ñöùc

Theá toân noùi veà ngöôøi thöù saùu thöïc thöïc haønh voâ töôùng. Neáu caùc Tyø-kheo nghe xong, nhaát ñònh seõ vaâng laøm. Phaät baûo Muïc-kieàn-lieân: OÂng haõy laéng nghe kheùo nhôù nghó, nay ta seõ giaûng noùi: Muïc-lieân neân bieát! Neáu Tyø-kheo khoâng quaùn taát caû töôùng maø nhaäp Tam-muoäi taâm Voâ töôùng, thì ñoù goïi laø ngöôøi thöù saùu thöïc thöïc haønh voâ töôùng. Kinh Phaät duø noùi nhö vaäy, nhöng khoâng phaân bieät. Kinh Phaät laø choã döïa caên baûn ñaõ soaïn luaän naày. Luaän naày laø Öu-ba-ñeà-xaù cuûa kinh Phaät, caùc phaùp maø caùc kinh khoâng noùi, nay vì muoán noùi neân soaïn luaän naày. Theá naøo laø ngöôøi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng? Ñaùp: Ta Kieân tín, Kieân phaùp laø ngöôøi thöù saùu, ngöôøi thöïc thöïc haønh voâ töôùng. Vì sao? Vì baûy baäc Thaùnh bao goàm taát caû baäc Thaùnh. Phaïm thieân Ñeà-xaù ñaõ noùi naêm haïng, khoâng noùi hai haïng naày, vì cho neân bieát. Hoûi: Hai vò naày vì sao noùi laø ngöôøi thöïc thöïc haønh voâ töôùng? Ñaùp: Vì Toân giaû kia khoâng theå laäp ra teân goïi. ÔÛ nôi ñaây, nôi kia, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Ñaây laø hai vò vì sao noùi moät? Ñaùp: Töùc nhö vaên noùi: Hai vò naày ñeàu khoâng theå ñaët ra teân goïi ôû ñaây, ôû kia. Vì nghóa ñoàng, neân noùi laø moät. Laïi coù thuyeát noùi: Hai vò naày ñeàu khoâng khôûi taâm khoâng gioáng nhau. Laïi coù thuyeát noùi: Vì taâm haønh cuûa hai vò naày bình ñaúng ñeàu coù möôøi laêm taâm. Laïi coù thuyeát noùi: Hai vò naày ñeàu khoâng khôûi taâm mong muoán. Laïi coù thuyeát noùi: Hai vò naày ñeàu laø khoâng theå laäp baøy, ñeàu khoâng coù ngoân thuyeát, ñeàu laø ñaïo nhanh choùng. Vì caùc nghóa aáy, neân hai vò naày laø ngöôøi thöù saùu. Hoûi: Naêm ngöôøi kia laø ngöôøi thöïc haønh voâ töôùng chaêng? Vì sao noùi ngöôøi thöïc thöïc haønh voâ töôùng naày laø ngöôøi thöù saùu thöïc thöïc haønh voâ töôùng? Ñaùp: Naêm ngöôøi kia chaúng

phaûi ngöôøi thöïc thöïc haønh voâ töôùng, chæ ngöôøi naày môùi goïi laø ngöôøi thöïc haønh voâ töôùng. Hoûi: Neáu vaäy vì sao noùi ñaây laø ngöôøi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng? Ñaùp: Ñaây laø phaùp soá thöù saùu, chaúng phaûi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng. Choã khaùc cuõng noùi laø ñaõ haïi ngöôøi thöôøng haønh thöù naêm. Boán

haønh tröôùc chaúng phaûi thöôøng, chæ ngöôøi thöù naêm laø thöôøng do phaùp soá. Ngöôøi thöù naêm laø thöôøng chaúng phaûi boán ngöôøi ñeàu laø thöôøng. Nhö noùi thöù saùu taêng thöôïng, thöù naêm cuõng gioáng nhö theá. Nhö vaäy vì duøng phaùp soá neân noùi thöù saùu, chaúng phaûi vì Voâ töôùng neân noùi thöù saùu. Hoûi: Voâ töôùng ôû ñaây noùi laø moân Voâ töôùng giaûi thoaùt, Phaùp baát ñoäng, taâm giaûi thoaùt cuõng noùi laø Voâ töôùng, Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, cuõng noùi laø Voâ töôùng. boán thöù naày coù gì khaùc nhau khoâng? Ñaùp: ÔÛ ñaây noùi kieán ñaïo laø Voâ töôùng. Vì sao? Vì kieán ñaïo naày laø ñaïo nhanh choùng, khoâng khôûi taâm troâng mong. Neáu ngöôøi naøo nhaäp vaøo phaùp naày thì khoâng theå laäp baøy ôû ñaây, ôû kia, neân noùi laø Voâ töôùng. Moân Voâ töôùng giaûi thoaùt goïi laø Voâ töôùng vì duyeân theo phaùp khoâng coù möôøi töôùng neân noùi laø Voâ töôùng. Taâm giaûi thoaùt cuûa phaùp khoâng ñoäng, ñöôïc goïi laø Voâ töôùng, laø vì khoâng bò töôùng cuûa caùc phieàn naõo che laáp, cuõng khoâng coøn sinh töôùng phieàn naõo nöõa neân goïi laø Voâ töôùng. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, noùi laø Voâ töôùng: Vì xöù ñoù ngu keùm, khoâng maïnh meõ, nhaïy beùn, haønh ñoäng khoâng quyeát ñònh, gioáng nhö nghi ngôø, khoâng coù töôùng cuûa töôûng roõ raøng, khoâng coù töôùng cuûa phi töôûng roõ raøng, neân noùi laø Voâ töôùng. Kieán ñaïo coù möôøi laêm taâm, taâm thöù möôøi saùu ñeàu cuøng vôùi ñaïo tyû trí laø tu ñaïo. Thanh vaên coù theå thaáy bieát hai taâm trong kieán ñaïo, laø khoå phaùp nhaãn vaø khoå phaùp trí. Neáu muoán quaùn taâm khoå tyû nhaãn thöù ba, thì vaøo luùc naày môùi bieát ñöôïc taâm töông öng cuûa ñaïo tyû trí thöù möôøi saùu. Bích-chi Phaät bieát ba taâm trong kieán ñaïo, ñoù laø khoå phaùp nhaãn, hoaëc phaùp trí. Neáu khi muoán bieát khoå tyû nhaãn, thì vaøo luùc naày môùi bieát taâm töông öng cuûa taäp tyû trí thöù naêm Phaät Theá toân bieát ñöôïc taâm noái tieáp nhau trong kieán ñaïo. Hoûi: Vì sao Thanh vaên bieát hai taâm trong kieán ñaïo, Bích-chi Phaät bieát ba taâm, coøn Phaät thì bieát taát caû? Ñaùp: Tha taâm trí bieát caûnh giôùi töông töï, chaúng bieát caûnh giôùi khoâng töông töï, theá tuïc trí bieát phaùp taâm, taâm sôû cuûa theá tuïc, trí voâ laäu bieát phaùp taâm, taâm sôû voâ laäu, phaùp trí bieát phaàn cuûa phaùp trí, tyû trí bieát phaàn cuûa tyû trí. Thanh vaên, Bích-chi Phaät taïo ra phöông tieän thì tha taâm trí môùi hieän ôû tröôùc. Haønh giaû saép nhaäp kieán ñaïo, thì trí tha taâm cuûa Thanh vaên seõ hieän ôû tröôùc, luùc naày bieát ñöôïc hai taâm trong kieán ñaïo: Taâm ñi chung khoå phaùp nhaãn, taâm ñi chung khoå phaùp trí. Haønh giaû nhaäp phaàn tyû trí, Thanh vaên taïo ra phöông tieän cuûa phaàn tyû trí, tha taâm trí,

khôûi phaàn tyû trí, tha taâm trí hieän ôû tröôùc. Muoán bieát taâm thöù ba, töùc laø bieát taâm thöù möôøi saùu. Haønh giaû saép nhaäp kieán ñaïo, Bích-chi Phaät seõ taïo ra phöông tieän cuûa tha taâm trí, phaàn phaùp trí. Haønh giaû ñaõ nhaäp kieán

ñaïo, Bích-chi Phaät khôûi tha taâm trí, phaàn phaùp trí hieän ôû tröôùc, bieát hai taâm cuûa kieán ñaïo laø khoå phaùp nhaãn vaø khoå phaùp trí. Haønh giaû nhaäp phaàn tyû trí, Bích-chi Phaät taïo ra phöông tieän cuûa tha taâm trí, phaàn tyû trí, khôûi phaàn tyû trí, tha taâm trí hieän ôû tröôùc. Muoán bieát taâm khoå tyû nhaãn thöù ba, laø bieát taâm taäp tyû trí thöù taùm. Ñöùc Phaät khoâng taïo phöông tieän nhöng tha taâm trí vaãn hieän ôû tröôùc. Nhö haønh giaû khôûi moãi saùt-na trong kieán ñaïo hieän ôû tröôùc, Ñöùc Phaät cuõng khôûi tha taâm trí, bieát moãi moät taâm noái tieáp nhau ñaõ töøng traûi cuûa kieán ñaïo. Hoûi: Coù theå thí thöùc aên cho ngöôøi Kieân tín, Kieân phaùp hay khoâng? Ñaùp: Khoâng theå. Neáu thí cho y phuïc, giöôøng, gheá thì coù theå nhöng thöùc aên thì khoâng theå. Vì sao? Vì ñaây laø ñaïo nhanh choùng. Neáu nhaäp vaøo ñaïo naày, thì seõ khoâng khôûi taâm troâng mong, khoâng theå laäp ra nôi naày, nôi khaùc. Cho neân, khoâng theå thí cho hoï thöùc aên. Hoûi: Neáu khoâng theå thí cho hoï thöùc aên, thì kinh Öu-giaø tröôûng giaû noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Cö só! Ñaây laø Tu-ñaø-hoaøn, ñaây laø höôùng Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán noùi roäng? Ñaùp: Ñaây laø trôøi noùi vôùi vò trôøi aáy. Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø quyeán thuoäc cuûa ma vöông, vì muoán nhieãu loaïn taâm cö só. Laïi coù thuyeát noùi: vò Trôøi kia laø ngaï quyû vì muoán löøa doái cö só, neân noùi nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: vò Trôøi naày laø thaàn thoï nhaän söï cuùng teá trong nhaø cö só, muoán cho taâm cö só sinh vui möøng, cuõng muoán thò hieän tình caûm gaàn guõi nhau, neân noùi nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Vò trôøi naày laø thaân thuoäc ngaøy tröôùc cuûa cö só, vì muoán baûo cho bieát ruoäng phöôùc cuûa hoï chaúng phaûi ruoäng phöôùc, neân noùi nhö theá. Hoûi: Trôøi ñoái vôùi cö só, duø cho raát thaân, nhöng chaúng phaûi caûnh giôùi cuûa hoï, thì do ñaâu maø bieát? Ñaùp: Höôùng quaû Tu-ñaø-hoaøn coù hai haïng: 1. Giaû danh. 2. Chaân thaät. Neáu laø ngöôøi chaân thaät thì chaúng phaûi caûnh giôùi cuûa hoï. Neáu laø giaû

danh thì laø caûnh giôùi cuûa hoï. Laïi coù thuyeát noùi: Coù khaû naêng thí cho ngöôøi kia thöùc aên, maø ngöôøi kia chöa aên. Vì sao? Vì nhö haønh giaû nhaäp kieán ñaïo, neáu ñeä töû hoaëc ngoài gaàn vì thoï nhaän thöùc aên cuûa ngöôøi kia, hoaëc Ñaøn vieät ñem thöùc aên ñeå treân coû cuûa ngöôøi kia, hoaëc treân ñaõy ñöïng y, nhö kinh khaùc noùi: Baø-ñaø-lôïi! YÙù oâng nghó sao? Neáu Tyø-kheo laø Kieân tín thì ta ñaõ noùi, oâng ñaõ ñem thaân laøm caàu baéc qua vuõng buøn nhô, ta muoán ñi treân caàu ñoù, laø traùi vôùi lôøi ta noùi chaêng? Ñaùp: Khoâng! Vì ñaây cuõng noùi veà giaû danh, veà Tu-ñaø-hoaøn höôùng chaúng phaûi chaân thaät. Vì sao? Vì ngöôøi höôùng Tu-ñaø-hoaøn chaân thaät khoâng khôûi taâm khoâng töông töï ñeå nghe Phaät noùi. Laïi coù thuyeát noùi: Trong ñaây cuõng noùi veà Tu-ñaø-hoaøn höôùng chaân thaät. Hoûi: Tu-ñaø-hoaøn chaân thaät kia khoâng khôûi taâm khoâng töông töï, coù theå nghe Phaät noùi, sao laïi noùi laø chaân thaät? Ñaùp: Duø khoâng nghe Phaät noùi, nhöng vì thaâm taâm kính troïng Phaät, duø cho kieán ñaïo coù theå khôûi, cuõng phaûi thuaän theo lôøi noùi cuûa Phaät. Cho neân Phaät noùi raèng: Ngöôøi coù coâng ñöùc nhö theá laø thuaän theo lôøi ta noùi, huoáng chi oâng laø ngöôøi khoâng coù coâng ñöùc. Nhö noùi: Ñöùc Theá toân chuyeån phaùp luaân, thaàn ñaát xöôùng

raèng cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì döùt nghi. Ngöôøi cho laø thaàn ñaát coù trí nhaän bieát roõ hieän tieàn, bieát Phaät chuyeån phaùp luaân, chaúng phaûi trí tyû töôùng. Vì muoán noùi thaàn ñaát khoâng coù trí nhaän bieát roõ hieän tieàn chæ coù trí tyû töôùng ñeå nhaän bieát Phaät chuyeån phaùp luaân, neân soaïn luaän naày. Hoûi: Chuyeån phaùp luaân chaúng phaûi caûnh giôùi trí sinh ñaéc, laøm sao thaàn ñaát bieát ñöôïc? Ñaùp: Do naêm vieäc neân bieát ñöôïc: 1. Vì Ñöùc Theá toân khôûi taâm theá tuïc neân bieát. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá toân khôûi taâm theá tuïc? Ñaùp: Vì nhaän thaáy coâng haïnh cuûa mình ñaõ haønh trì trong ba A- taêng-kyø kieáp, ñeán nay ñaõ coù quaû baùo, sinh taâm vui möøng, neân khôûi taâm theá tuïc. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Ñöùc Theá toân nhaän thaáy lôøi theä nguyeän roäng lôùn cuûa mình töø naêm xöa, nay ñaõ coù keát quaû. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät coù yù muoán laømlôïi ích cho ngöôøi khaùc, khieán ñöôïc ñaày ñuû. Do vieäc naày, neân Ñöùc Theá toân muoán cho ngöôøi khaùc

bieát khôûi taâm theá tuïc, caû ñeán suùc sinh cuõng bieát, huoáng chi laø thaàn ñaát. Ñöùc Theá toân hoaëc khôûi taâm theá tuïc, caùc vò ñaïi Thanh vaên nhö Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, v.v... nhaäp Ñaûnh ñeä Töù thieàn, do naêng löïc cuûa nguyeän trí coøn khoâng theå bieát. Hoaëc khi khôûi taâm theá tuïc, cho ñeán suùc sinh cuõng coù theå bieát 2. Ñöùc Theá toân cuõng noùi vôùi ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao Phaät baûo ngöôøi khaùc? Ñaùp: Vì muoán hieän baøy tính chaát chaân thaät cuûa lôøi noùi trong thuyeát phaùp. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán theå hieän coâng haïnh cuûa mình trong ba A-taêng-kyø kieáp ñaõ coù quaû baùo. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán bieåu döông Toân giaû Kieàu-traàn- nhö laø ruoäng phöôùc toát cuûa theá gian. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán cho ngöôøi, trôøi sinh taâm kính tin. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán theå hieän mình chaúng phaûi nhö vò thaày theá gian tieác reû phaùp, vì mình ñaõ phaù tröø söï keo kieät phaùp. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán theå hieän thaân mình laø phaùp cuûa baäc ñaïi nhaân. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Phaät muoán theå hieän thaân mình laø ngöôøi thoâng minh, nhö noùi: Coù ba vieäc laø töôùng thoâng minh: Vieäc Phaät tö duy laø thieän. Lôøi Phaät ñaõ laøm laø thieän. Ñieàu Phaät giaûng noùi laø thieän. Do vieäc naày, neân Phaät baûo vôùi ngöôøi khaùc. 3. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân cuõng khôûi taâm theá tuïc. Hoûi: Vì sao Toân giaû Muïc-kieàn-lieân khôûi taâm theá tuïc? Ñaùp: Toân giaû kia vì muoán cho sinh töû töø voâ thuûy ñeán nay ñaõ coù bôø meù, ñeå döùt tröø, voâ löôïng khoå, chaët ñöùt nhaân ñöôøng aùc, sinh nhoùm quyeát ñònh, ñöôïc thaáy chaân ñeá. Laïi coù thuyeát noùi: Vì Ñöùc Phaät thaáy theä xöa ñaõ laäp, nguyeän xöa ñaõ phaùt, vieäc xöa ñaõ laøm ñeán nay ñaõ coù keát quaû, neân khôûi taâm theá tuïc. 4. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân cuõng baûo vôùi ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao baûo ngöôøi khaùc? Ñaùp: Vì muoán noùi leân trong vieäc kheùo noùi phaùp nhöõng lôøi giaûng noùi ñeàu laø thaønh thaät, chaéc chaén. Laïi nöõa, vì muoán bieåu hieän coâng vieäc laøm cuûa Ñöùc Theá toân trong ba A-taêng-kyø kieáp, ñeán nay ñaõ coù keát quaû. Laïi nöõa, vì muoán theå hieän phaùp Phaät coù oai löïc lôùn, cuõng muoán noùi

leân saéc thaân Phaät laø ruoäng phöôùc cuûa theá gian. Laïi nöõa, vì Phaät muoán cho naêm ngöôøi kia sinh taâm vui möøng, kính meán. Laïi nöõa, vì muoán hieän baøy

saùng toû coâng dung roäng lôùn cuûa Nhö lai. Laïi nöõa, vì muoán theå hieän phaùp Phaät laø phaùp ra khoûi thaàn bieán, neân baûo vôùi ngöôøi khaùc. 5. Töø beân trôøi Ñaïi Oai Ñöùc ñöôïc nghe. Hoûi: Sao goïi laø trôøi Ñaïi Oai Ñöùc? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Laø trôøi Tònh cö. Laïi coù thuyeát noùi: Laø caùc taàng trôøi coõi Duïc, laø ngöôøi thaáy chaân ñeá. Laïi coù thuyeát noùi: Laø caùc taàng trôøi coõi Duïc, töøng thaáy Phaät quaù khöù. Vì sao? Vì Chö Phaät quaù khöù luùc chuyeån phaùp luaân ñeàu coù töôùng nhö theá. Nay hieän ra töôùng aáy neân bieát Phaät saép chuyeån phaùp luaân, lieàn baûo vôùi ngöôøi khaùc, ñöôïc nghe Phaät quaù khöù kia noùi. Hoûi: Theá naøo laø nghóa phaùp luaân? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Nghóa cuûa phaùp taùnh, theå cuûa phaùp laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa coù theå hieän thaáy phaùp laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa phaùp nhaõn thanh tònh laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa ñoái trò chaúng phaûi phaùp luaân laø nghóa cuûa phaùp luaân. Vì sao? Vì nhö saùu vò giaùo chuû ngoaïi ñaïo töï noùi mình laø thaày ngöôøi, trôøi, cuõng chuyeån phaùp luaân, nhöng luaân cuûa hoï laø taùm taø ñaïo. Cho neân, ñoái trò chaúng phaûi phaùp luaân, laø nghóa cuûa phaùp luaân. Hoûi: Nhöõng gì laø nghóa cuûa luaân? Ñaùp: Nghóa nhanh choùng laø nghóa cuûa luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa boû ñöôøng naày höôùng ñeán choã kia laø nghóa cuûa luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa phaù tröø phieàn naõo laø nghóa cuûa luaân. Hoûi: Vì sao luaân naày goïi laø Phaïm phaùp luaân? Ñaùp: Vì Phaïm theá luùc ñaàu ñaõ coù ñuû Thaùnh ñaïo, goïi laø Phaïm phaùp luaân, ñeä Nhò, ñeä Tam thieàn khoâng ôû Sô thieàn, cuõng khoâng coù Thaùnh ñaïo. Thieàn thöù tö duø laø thaân Phaät ñaàu tieân ñöôïc maø khoâng coù Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, ngöôøi phaïm haïnh, vì trong thaân coù theå ñöôïc, neân goïi laø Phaïm phaùp luaân.

Laïi nöõa, vì ñoái trò chaúng phaûi phaïm haïnh, neân goïi laø Phaïm phaùp luaân. Laïi nöõa, vì phaù tröø phieàn naõo chaúng phaûi thanh tònh neân goïi laø Phaïm phaùp luaân. Laïi nöõa, Ñaúng chaùnh giaùc cuûa Nhö lai laø phaùp thanh tònh, neân phaân bieät, giaûi thích, laäp baøy, hieån hieän, goïi laø Païhm phaùp luaân. Laïi nöõa, vì duøng Phaïm aâm ñeå noùi neân goïi laø Phaïm phaùp luaân. Laïi nöõa, neáu coù ñuû xöù cuûa taùm Thaùnh ñaïo thì goïi laø Phaïm phaùp luaân. Laïi nöõa, neáu coù nôi choùn coù theå ñaït ñöôïc phaùp ñoái trò phieàn naõo do kieán ñaïo, tu ñaïo döùt tröø ôû ba coõi thì goïi laø Phaïm phaùp luaân. Baát thieän, voâ kyù, coù baùo, khoâng baùo, coù theå sinh hai quaû, coù theå sinh moät quaû, töông öng vôùi khoâng hoå khoâng theïn, khoâng töông öng vôùi khoâng hoå khoâng theïn. Theå coù nhoùm, theå khoâng nhoùm, nhaãn ñoái trò, trí ñoái trò, xöù coù theå ñaït ñöôïc, goïi laø Phaïm phaùp luaân. Laïi nöõa, neáu coù chín ñaïo quaû döùt bieát thì goïi laø Phaïm phaùp luaân. Trong ba thieàn coøn laïi coù naêm ñaïo quaû döùt bieát. Trong coõi Voâ saéc coù moät ñaïo quaû döùt bieát. Trong coõi Sô thieàn ñeàu coù chín ñaïo quaû döùt bieát, neân goïi laø Phaïm phaùp luaân. Cuõng nhö kinh noùi boán möôi phaùp, hai möôi phaùp laø phaàn baát thieän, hai möôi phaùp laø phaàn thieän. Neáu phaân bieät giaûi thích boán möôi phaùp thì goïi laø Phaïm phaùp luaân. Boán möôi phaùp: nhö möôøi taø ñaïo töï xöng laø thaéng, coù möôøi baøng, möôøi tröïc ñaïo, möôøi

chaùnh kieán, v.v... möôøi tröïc cuõng nhö theá. Hoûi: Nhö phaùp thieän thuaän theo phaùp luaân, coù theå laø Phaïm phaùp luaân. Phaùp baát thieän khoâng thuaän theo phaùp luaân, sao noùi laø Phaïm phaùp luaân? Ñaùp: Khoâng y theo theå thieän, baát thieän ñeå noùi laø phaùp luaân maø laø do trí duyeân theo thieän, baát thieän, goïi laø Phaïm phaùp luaân. Vì sao? Vì phaùp luaân naày laø vaéng laëng, khoâng coù loãi laàm, khoâng haïi ngöôøi khaùc, neân goïi laø phaùp luaân. Hoûi: Vì sao noùi kieán ñaïo laø phaùp luaân, tu ñaïo chaúng phaûi phaùp luaân? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Nghóa nhanh choùng laø nghóa phaùp luaân. Kieán ñaïo laø ñaïo nhanh choùng, vì ñaïo khoâng khôûi taâm troâng mong. Laïi coù thuyeát noùi: Boû choã naày höôùng ñeán choã kia laø nghóa cuûa phaùp luaân. Kieán ñaïo boû khoå, höôùng ñeán taäp, boû taäp höôùng ñeán dieät, boû dieät höôùng tôùi ñaïo. Laïi coù thuyeát noùi: Vì boán söï neân goïi laø phaùp luaân:

1. Boû ñaây. 2. Ñeán kia. 3. Ngöôøi chöa choïn löïa thì choïn löïa. 4. Ngöôøi ñaõ choïn löïa thì khoâng boû. Boû ñaây: Boû khoå trong kieán ñaïo. Höôùng ñeán choã kia laø höôùng tôùi taäp. Chöa löïa choïn thì löïa choïn: Laø Taäp. Ñaõ löïa choïn thì khoâng boû: Laø khoå. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa treân, döôùi laø nghóa phaùp luaân. Gioáng nhö vaønh baùnh xe, coù luùc ôû treân, coù luùc ôû döôùi. Kieán ñaïo cuõng theá. Hoaëc coù khi nhaãn trí duyeân vôùi khoå coõi Duïc ôû döôùi. Ñoâi luùc trí nhaãn duyeân vôùi Höõu Ñaûnh ôû treân. Duyeân vôùi Höõu Ñaûnh roài, laïi duyeân coõi Duïc. Cho neân, nghóa treân, döôùi laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Nghóa haøng phuïc thieân haï boán phöông laø nghóa cuûa phaùp luaân. Nhö baùnh xe baùu hieän coù cuûa vua Chuyeån luaân coù theå haøng phuïc thieân haï khaép boán phöông. Haønh giaû cuõng vaäy, duøng luaân cuûa kieán ñaïo nôi boán ñeá haøng phuïc thieân haï boán phöông. Laïi coù thuyeát noùi: Rieâng nhö phaùp cuûa caêm xe, baàu giöõa baùnh xe, vaønh baùnh xe. Caêm xe ñeå giöõ vaønh baùnh xe. Baàu giöõa baùnh xe ñeå giöõ caêm xe. Khoå nhaãn, khoå trí, taäp nhaãn, taäp trí cuûa kieán ñaïo nhö caêm xe. Dieät nhaãn, dieät trí nhö baàu giöõa baùnh xe. Ñaïo nhaãn, ñaïo trí nhö vaønh baùnh xe. Vì sao? Vì nhaãn trí naày duyeân theo taát caû ñaïo. Phaùp trí duyeân vôùi phaàn phaùp trí, tyû trí duyeân vôùi phaàn tyû trí. Laïi coù thuyeát noùi: Kieát laø choã döùt cuûa kieán ñaïo, coù theå sinh ra taùm phaùp luaân taø chaúng phaûi phaùp. Vì kieán ñaïo coù coâng naêng ñoái trò phaùp naày, neân goïi laø phaùp luaân. Toân giaû Cuø-sa noùi: Taùm Thaùnh ñaïo cuøng luùc vaän chuyeån trong thaân naày, neân goïi laø phaùp luaân. Chaùnh kieán, chaùnh giaùc, chaùnh tinh tieán, chaùnh nieäm nhö caêm xe. Chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng nhö baàu giöõa baùnh xe. Chaùnh ñònh nhö vaønh baùnh xe. Vì taùm phaùp naày ñeàu tu trong kieán ñaïo, neân goïi laø phaùp luaân. Phaät chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân taïi nöôùc Ba-la-naïi. Hoûi: Phaät ñaõ chuyeån phaùp luaân döôùi caây Boà-ñeà, vì sao laïi noùi chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân ôû nöôùc Ba-la-naïi? Ñaùp: Chuyeån phaùp luaân coù hai thöù: 1. ÔÛ thaân mình. 2. ÔÛ thaân ngöôøi. Döôùi caây Boà-ñeà laø chuyeån phaùp luaân cuûa thaân mình. ÔÛ nöôùc Ba- la-naïi laø chuyeån phaùp luaân cuûa thaân ngöôøi. Vì chuyeån phaùp luaân ñaàu

tieân nôi thaân ngöôøi ôû nöôùc Ba-la-naïi, neân goïi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Laïi coù thuyeát noùi: Chuyeån phaùp luaân coù hai thöù: Coù chung, khoâng chung. Nhö Thanh vaên, Bích-chi Phaät laø phaùp luaân chung. Phaät laø phaùp chuyeån khoâng chung. Vì chuyeån phaùp luaân chung neân noùi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Laïi coù thuyeát noùi: Vì ngöôøi ñaàu tieân chöùng ñöôïc voâ ngaõ, neân noùi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu luùc aáy, ngöôøi ñaït ñöôïc vöôït hôn Bích-chi Phaät thì noùi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Vì sao? Vì Bích-chi Phaät cuõng ôû nôi thaân mình coù theå chuyeån phaùp luaân, khoâng theå ôû thaân ngöôøi chuyeån phaùp luaân. Chæ Phaät môùi coù theå ñoái vôùi thaân ngöôøi khaùc maø chuyeån phaùp luaân. Laïi coù thuyeát noùi: Neáu choã coâng haïnh ñaõ tu trong ba A-taêng- kyø kieáp ñaït ñöôïc keát quaû ñoù, thì goïi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Vì sao? Vì neáu Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn ôû choã Chö Phaät trong quaù khöù, thì seõ ñöôïc tuøy yù. Sôû dó thaân taâm Phaät khoâng treã naûi, ñaõ thöïc haønh traêm ngaøn khoå haïnh, chæ vì muoán ñem laïi lôïi ích cho ngöôøi: Neáu khi ta chöùng ñöôïc trí voâ thöôïng, seõ laøm cho voâ löôïng chuùng sinh ñeàu thoaùt khoûi nguïc tuø sinh töû, maø ñöôïc giaûi thoaùt. Vôùi haïnh nguyeän nhö theá, ñaõ ñaày ñuû ôû nöôùc Ba-la-naïi, neân goïi laø chuyeån phaùp luaân ñaàu tieân. Laïi coù thuyeát noùi: Vì coù khaû naêng haøng phuïc ngöôøi, neân goïi laø luaân, gioáng nhö quoác vöông haøng phuïc taát caû daân chuùng trong caùc thaønh aáp, laøng maïc, neân ñöôïc goïi laø vua. Khoâng chæ haøng phuïc nhöõng ngöôøi trong cung ñieän neân ñöôïc tröïc tieáp goïi laø vua. Cuõng theá, coù theå haøng phuïc thaân ngöôøi goïi laø Phaùp vöông, khoâng rieâng thaân mình neân goïi laø Phaùp vöông. Hoûi: Neáu Thaùnh ñaïo ñöôïc toàn taïi trong thaân, töùc thaân mình goïi laø ngöôøi chuyeån phaùp luaân, vì sao laïi goïi laø Phaät chuyeån phaùp luaân? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì giaùc ngoä neân noùi Phaät chuyeån phaùp luaân. Vì sao? Vì tuøy trong thaân ngöôøi kia ñaõ coù Thaùnh ñaïo. Neáu khoâng ngöõ quang cuûa Phaät soi saùng, thì Thaùnh ñaïo khoâng sinh, Neáu do ngoân ngöõ söï saùng suoát cuûa Phaät soi chieáu, thì Thaùnh ñaïo trong thaân ngöôøi kia khoâng sinh. Phaûi do söï saùng suoát ngoân ngöõ cuûa Phaät soi chieáu thì Thaùnh ñaïo nôi thaân ngöôøi kia môùi sinh nhö trong ao nöôùc, duø coù hoa Ba-ñaàu- ma, Caâu-vaät-ñaàu, Phaân-ñaø-lôïi, nhöng neáu söï saùng suoát maët trôøi khoâng soi ñeán, thì chuùng seõ khoâng nôõ, khoâng toûa muøi höông. Neáu ñöôïc söï saùng

suoát cuûa maët trôøi soi roïi thì chuùng seõ nôû ngaùt höông. Thaùnh ñaïo kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Ñaõ coù Thaùnh ñaïo ngay trong thaân ngöôøi kia, neáu khoâng do caùnh tay ngoân thuyeát cuûa Nhö lai xoay thì Thaùnh ñaïo seõ khoâng sinh. Nhö vua Chuyeån luaân, neáu khoâng duøng baùu kim luaân ñaët trong tay traùi vaø duøng tay phaûi chuyeån vaän kim luaân noùi raèng: Baùu kim luaân cuûa ta seõ coù ngöôøi ñöôïc haøng phuïc. Baáy giôø, caùc thaàn khoâng xoay baùnh xe kia. Neáu ñaët luaân baùu trong tay traùi, duøng tay phaûi xoay, luùc ñoù, caùc thaàn seõ chuyeån vaän kim luaân. Nhöng söï chuyeån vaän luaân laø thaàn maø vua ñöôïc teân. Thaùnh ñaïo cuõng theá. Laïi coù thuyeát noùi: Duø trong thaân ngöôøi kia coù Thaùnh ñaïo, nhöng neáu khoâng ñöôïc duyeân cuûa Nhö lai laøm saùng toû, thì

Thaùnh ñaïo seõ khoâng sinh, gioáng nhö trong kho laãm coù caùc haït gioáng, nhöng neáu khoâng do duyeân phaùt khôûi thì maàm seõ khoâng moïc. Thaùnh ñaïo cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Trong thaân chuùng sinh kia tuy coù Thaùnh ñaïo, nhöng neáu Nhö lai khoâng duøng danh, cuù vò thaân cuûa phöông tieän thieän xaûo, döùt tröø chöôùng ngaïi nôi thaân hoï, thì Thaùnh ñaïo khoâng sinh. Neáu tröø boû chöôùng ngaïi thì Thaùnh ñaïo seõ sinh. Laïi coù thuyeát noùi: Coù hai nhaân, hai duyeân sinh ra chaùnh kieán: 1. Theo ngöôøi khaùc nghe phaùp. 2. Beân trong töï tö duy. Nhö theo ngöôøi khaùc nghe phaùp, goïi laø Phaät chuyeån phaùp luaân. Nhö beân trong töï tö duy goïi laø trong thaân töï coù Thaùnh ñaïo. Nhö vaäy coù theå ñoái vôùi thaân ngöôøi, thaønh töïu boán phaùp, nghóa laø thöôøng coù choã taïo taùc, nhö gaàn guõi thieän tri thöùc, theo ngöôøi aáy nghe phaùp, goïi laø Phaät chuyeån phaùp luaân. Nhö beân trong töï tö duy, ñuùng phaùp tu haønh goïi laø trong thaân coù Thaùnh ñaïo. Hoûi: Nhö luùc truï trong khoå phaùp nhaãn ñaõ chuyeån phaùp luaân, vì sao vaøo luùc ñaït ñaïo tyû trí noùi laø chuyeån phaùp luaân? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Khi truï trong khoå phaùp nhaãn, duø chuyeån phaùp luaân, nhöng nghóa chuyeån chöa ñuû, ñeán luùc ñaïo tyû trí thì nghóa cuûa chuyeån môùi ñuû. Laïi coù thuyeát noùi: Do luùc ñöôïc ñaïo tyû trí coù naêm söï thích öùng: 1. Ñöôïc ñaïo khoâng heà ñöôïc. 2. Boû ñaïo ñaõ töøng ñöôïc. 3. Vì döùt tröø phieàn naõo ñoàng moät vò. 4. Mau ñöôïc taùm trí. 5. Tu möôøi saùu haïnh.

Luùc naày goïi laø chuyeån phaùp luaân. Naày Kieàu-traàn-nhö! OÂng coù hieåu phaùp khoâng? Cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Naêm ngöôøi naày ñeàu laø ngöôøi hieåu phaùp, vì sao Phaät chæ hoûi moät mình Kieàu-traàn-nhö? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Vì Kieàu-traàn-nhö thaáy Thaùnh ñeá tröôùc, boán vò kia thaáy sau. Khi Kieàu-traàn-nhö thaáy roõ Thaùnh ñeá, caùc vò coøn laïi vöøa ôû choã ñaït ñöôïc phaàn caên thieän. Laïi coù thuyeát noùi: Vì boån nguyeân, neân tröôùc Phaät baûo Kieàu-traàn- nhö: OÂng coù hieåu phaùp khoâng? Ñaùp: Con ñaõ hieåu, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao Phaät hoûi Kieàu-traàn-nhö ñeán ba laàn? Ñaùp: Hoaëc coù thuyeát noùi: Kieàu-traàn-nhö thaáy roõ Thaùnh ñeá roài, Ñöùc Theá toân khôûi tri kieán, quaùn bôø meù tröôùc sau, bieát Kieàu-traàn- nhö leõ ra coøn ôû nôi aám, giôùi, nhaäp cuûa xaáu aùc nhieàu laø ta trong khoaûng saùt-na giaây laùt traûi qua trong ba a-taêng-kyø kieáp laø nhieàu. Luùc quaùn nhö theá, Phaät nhaän thaáy Kieàu-traàn-nhö ñaùng lyù ra coøn ôû nôi aám, giôùi, nhaäp xaáu aùc nhieàu, chaúng phaûi nhö mình ñaõ gieo troàng caên thieän trong töøng saùt- na suoát ba A-taêng-kyø kieáp laø nhieàu. Thaáy vaäy roài, Ñöùc Phaät nghó: Ta ñaõ tu taäp voâ löôïng khoå haïnh trong ba A-taêng-kyø kieáp, nay ñaït ñöôïc trí voâ thöôïng, chæ coù theå khieán cho Kieàu-traàn-nhö leõ ra phaûi ôû nôi aám, giôùi, nhaäp cuûa ñöôøng aùc, ñöôïc ôû trong phaùp baát sinh, khoâng coøn laøm vieäc gì khaùc nöõa, chæ ñeán vôùi ta laø ñuû. Cho neân Phaät ba laàn hoûi Kieàu-traàn-nhö. Laïi coù thuyeát noùi: Kieàu-traàn-nhö coù theå duyeân lieân heä nôi thaân cuûa taát caû chuùng sinh, taát caû chuùng sinh cuõng coù theå duyeân lieân heä nôi thaân cuûa Kieàu-traàn-nhö. Kieàu-traàn-nhö thaáy ñeá xong, Phaät suy nghó: Nay ta ñaõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, khoâng coøn laøm vieäc gì khaùc nöõa, chæ xoay vaàn

chaët ñöùt duyeân buoäc cuûa Kieàu-traàn-nhö vaø taát caû chuùng sinh, ñoái vôùi ta laø ñuû, cho neân ba laàn hoûi. Veà khía caïnh aên nuoát nhau, döùt maïng laãn nhau choã giaûi thích cuõng gioáng nhö theá. Laïi coù thuyeát noùi: Vì bò cheâ bai gaàn. Luùc Phaät coøn laøm Boà-taùt, ra khoûi thaønh Ca-tyø-la. Baáy giôø, doøng hoï Thích sai naêm ngöôøi theo haàu Boà-taùt: Hai ngöôøi laø ngöôøi thaân beân phía meï, ba ngöôøi laø ngöôøi thaân beân phía cha. Hai ngöôøi noùi: Thoï duïc laø ñöôïc tònh. Ba ngöôøi noùi: Haønh khoå haïnh laø ñöôïc tònh. Trong khi tu khoå haïnh vôùi Boà-taùt, ngöôøi noùi: Thoï nhaän duïc ñöôïc tònh, lieàn boû ñi. Ngöôøi noùi: Khoå haïnh ñöôïc tònh, vaãn ôû laïi giuùp ñôõ haàu hai Boà-taùt. Boà-taùt boû choã tu khoå haïnh roài, thoa daàu toâ vaøo mình, duøng caùc thöùc aên, Ngaøi noùi: haønh khoå haïnh ñöôïc tònh kia, taâm sinh naõo loaïn, lieàn boû ñi. Luùc aáy, söùc khoûe cuûa Boà-taùt caøng taêng ñi ñeán döôùi caây Boà- ñeà, haøng

phuïc chuùng ma, chöùng ñöôïc Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng. Thaønh Chaùnh giaùc roài, quaùn khaép theá gian, ai laø ngöôøi ñaùng ñöôïc nghe phaùp tröôùc, ta seõ vì hoï giaûng noùi. Nhaän thaáy Uaát-ñaø-ca-töû ñaùng ñöôïc nghe phaùp tröôùc. Baáy giôø, coù vò trôøi lieàn baïch Phaät: Uaát-ñaø- ca-töû vöøa qua ñôøi hoâm qua. Khi ñoù, Nhö lai cuõng theo tri kieán cuûa mình bieát oâng ta vöøa qua ñôøi hoâm qua. Phaät laïi nghó: Ai laø ngöôøi keá ñaùng ñöôïc nghe phaùp, ta seõ vì hoï giaûng noùi. Thaáy A-lan-ca-lan laø ngöôøi keá tieáp ñaùng ñöôïc nghe phaùp. Vò trôøi laïi baïch: A-lan-ca-lan vöøa maát caùch ñaây baûy ngaøy. Phaät cuõng khôûi tri kieán nhaän bieát A-lan-ca-lan ñaõ maát ñöôïc baûy ngaøy. Phaät suy nghó: A-lan-ca-lan khoâng ñöôïc nghe phaùp cuûa ta laø moät maát maùt lôùn. Hoûi: Phaät ñaõ thaønh ñaïo, leõ ra phaûi vì ngöôøi kia giaûng noùi phaùp nhöng khoâng vì hoï giaûng noùi, sao khoâng goïi laø giaùo hoùa khoâng ñuùng thôøi? Toân giaû Cuø-sa noùi: Phaät ñaàu tieân thaønh ñaïo, taâm yeâu kính phaùp, khoâng lo nghó ñeán thöùc aên khaùc, chöa quaùn chuùng sinh, ai ñaùng ñöôïc hoùa ñoä. Laïi coù thuyeát noùi: Nhö lai voâ cuøng thöông xoùt, vì chöa kòp hoùa ñoä ngöôøi kia maø hoï ñaõ qua ñôøi. Laïi coù thuyeát noùi: Phaät chöa phaân chuùng sinh thaønh ba nhoùm. Laïi coù thuyeát noùi: Ngöôøi ñöôïc Phaät giaùo hoùa, phaûi laø caên taùnh thaønh thuïc. Caên taùnh hoï chöa thaønh thuïc maø laïi qua ñôøi. Laïi caùc caên thaønh thuïc, phaûi do töï taâm. Ngöôøi kia, vôùi yù kieâu maïn, haønh thieàn töï xöng laø Nhaát thieát trí, taát nhieân phaûi traûi qua thôøi gian laâu caùc caên môùi thaønh thuïc. Hoûi: Neáu caên taùnh ngöôøi naày chöa thaønh thuïc, thì vì sao Phaät laïi noùi: Ngöôøi kia khoâng nghe phaùp cuûa ta laø maát maùt lôùn? Ñaùp: Neáu ngöôøi kia khoâng qua ñôøi, thì Phaät coù theå tröø boû taâm töï xöng laø Nhaát thieát trí cuûa hoï, cuõng khieán cho sinh nieàm tin Phaät laø baäc Nhaát thieát trí. Taâm cuõng coù theå tröôùc heát khieán cho caùc caên tröôùc kia cuûa Kieàu-traàn-nhö ñöôïc thaønh thuïc vaø ñöôïc hoùa ñoä. Neáu moät ngöôøi kia, sau khi Phaät ñaéc ñaïo, trong boán möôi hai ngaøy coøn thoï maïng thì coù theå khieán ngöôøi aáy ñöôïc lôïi ích lôùn trong phaùp Phaät, nhöng vì haønh maïng cuûa hoï ñaõ heát, neân Ñöùc Theá toân ñaønh thoâi. Neáu coù chuùng sinh naøo ñaùng ñöôïc hoùa ñoä, thì Nhö lai seõ töï truï nôi thoï maïng nhö ñôïi Tu-baït-ñaø-la, v.v... Neáu coù theå truï nôi thoï maïng cuûa ngöôøi

khaùc thì khoâng coù vieäc ñoù. Laïi coù thuyeát noùi: Luùc Phaät laø Boà-taùt, laø ñeä töû cuûa ngöôøi kia. Neáu

ngöôøi aáy khoâng qua ñôøi, thì Phaät seõ chæ roõ veà phaùp cho vò thaày aáy, cuõng seõ khieán ngöôøi aáy bieát phaùp Phaät ñaõ chöùng ñöôïc, chaúng phaûi phaùp hoï ñaõ truyeàn trao tröôùc kia. Vì vieäc naày, neân Phaät noùi ngöôøi kia bò maát maùt lôùn. Phaät nghó: Ai laø ngöôøi keá ñaùng ñöôïc nghe phaùp? Vò trôøi laïi baïch: Naêm vò nhö A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö v.v... laø ngöôøi keá ñaùng ñöôïc nghe phaùp. Phaät cuõng khôûi tri kieán, bieát A-nhaõ Kieàu-traàn- nhö v.v... keá tieáp ñaùng ñöôïc nghe phaùp. Phaät laïi nghó: Nay hoï ôû ñaâu? Vò trôøi baïch: Hoï ñang ôû nöôùc Ba-la-naïi. Phaät cuõng khôûi tri kieán, bieát hoï ñang ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân laàn löôït ñi ñeán nöôùc Ba-la-naïi tôùi choã naêm vò kia. Luùc ñoù naêm vò thaáy Ñöùc Theá toân ñeán lieàn baûo nhau laø khoâng ñöùng daäy. (nhö trong Tu-ña-la coù noùi roäng). Kieàu-traàn-nhö thaáy chaân ñeá roài, Phaät baûo: oâng ñaõ hieåu phaùp chöa? Cho ñeán noùi roäng. Nay oâng xem ta coù bieáng treã khoâng? Coù thöïc haønh nhieàu phaùp chaêng? Ñoái vôùi phaùp lìa duïc coù lui suït khoâng? Ta ñaõ ñaït ñöôïc phaùp cam loä chaêng? Kieàu-traàn-nhö caûm thaáy raát hoå theïn ñaùp lôøi Phaät: Nay con thaáy Ñöùc Theá toân khoâng coù bieáng treã, khoâng thöïc haønh nhieàu phaùp, ñoái vôùi phaùp lìa duïc cuõng khoâng lui suït ñaõ ñaït ñöôïc phaùp cam loä, con ñeàu chöùng bieát. Do vieäc naày, neân Phaät hoûi ñeán ba laàn. Laïi nöõa, vì muoán laøm vieân maõn theä nguyeän xöa: Nghe noùi trong kieáp Hieàn naày coù vò vua teân laø AÙc Haïnh, laïi coù vò tieân teân laø Nhaãn Nhuïc. Vaøo moät dòp noï, nhaø vua khoâng ñem theo ngöôøi nam, daãn caùc kyõ nöõ ra khoûi hoaøng cung daïo chôi trong röøng, taâm yù öa thích. Sau ñoù, vua meät moûi neân naèm nguû. Luùc aáy, caùc kyõ nöõ vaøo röøng haùi hoa quaû tìm kieám khaép nôi. Khi ñoù, vò tieân ñang yeân tónh tö duy thieàn ñònh nôi truï xöù cuûa mình. Caùc kyõ nöõ töø xa thaáy vò tieân, lieàn ñeán choã vò tieân, Ñaûnh leã döôùi chaân sau ñoù ngoài qua moät beân. Vò tieân lieàn vì caùc kyõ nöõ giaûng noùi veà loãi laàm tai haïi cuûa duïc. Vua AÙc Haïnh khi thöùc giaác, nhìn khaép boán phía, khoâng thaáy ngöôøi haàu, lieàn nghó: Phaûi chaêng ai ñoù ñaõ daãn caùc kyõ nöõ cuûa ta ñi roài chaêng? Nhaø vua lieàn noåi giaän, xaùch göôm tìm kieám khaép röøng, boãng thaáy caùc kyõ nöõ ñang ngoài vaây quanh beân vò tieân, taâm vua nghó: Nay con quyû to töôùng kia daùm caû gan daãn ñaùm kyõ nöõ ta ñeán ñoù... Tröôùc hoûi raèng: OÂng

laø ai? Vò tieân ñaùp: Ta laø vò tieân. Vua laïi hoûi: OÂng laøm gì ôû ñaây? Vò tieân ñaùp: Ta haønh ñaïo nhaãn nhuïc. Nhaø vua nghó: Ngöôøi naày thaáy ta giaän döõ, töï xöng laø nhaãn nhuïc, nay ta haõy thöû xem coù thaät vaäy khoâng? Vua laïi hoûi: OÂng ñaõ chöùng ñöôïc Sô thieàn chöa? Vò tieân ñaùp: chöa ñöôïc. Hoûi: OÂng ñaõ ñaït ñöôïc ñònh Phi töôûng Phi phi töôûng chöa? Vò tieân ñaùp: chöa ñöôïc. Nhaø vua nghe xong, caøng theâm giaän döõ, noùi vôùi vò tieân: OÂng coù theå ñöa caùnh tay cuûa mình ra chaêng? Nhaø vua lieàn duøng dao beùn chaët ñöùt. Laïi hoûi: OÂng laø ngöôøi gì? Vò tieân ñaùp: Laø ngöôøi nhaãn nhuïc. Cuõng theá, laïi chaët ñöùt moät caùnh tay nöõa. Roài chaët ñöùt caû hai chaân. Laïi caét tai, muõi, khieán thaân ngöôøi tieân bò ñöùt lìa thaønh baûy phaàn. Laïi hoûi: OÂng laø ngöôøi gì? Vò tieân ñaùp: Laø

ngöôøi nhaãn nhuïc. Vò tieân noùi vôùi nhaø vua: Giôø ñaây vì sao laïi sinh taâm nhaøm chaùn? Neáu oâng duøng dao chaët ñöùt thaân ta thaønh töøng vi traàn thì ta vaãn noùi laø ngöôøi thöïc haønh nhaãn nhuïc, khoâng bao giôø coù khaùc! Baáy giôø, vò tieân laïi noùi: Nhö hoâm nay oâng chaët ñöùt thaân theå ta thaønh baûy phaàn, khi ta chöùng ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì tröôùc heát ta seõ duøng ñaïi bi khuyeân oâng tu baûy thöù ñaïo ñeå döùt tröø baûy söû cuûa oâng. Vua AÙc Haïnh thôøi aáy nay laø Kieàu-traàn-nhö. Vò tieân Nhaãn Nhuïc aáy nay chính laø Ñöùc Theá toân. Kieàu-traàn-nhö ñaõ thaáy chaân ñeá roài. Nhôø nôi oai löïc cuûa phaät, töï thaáy thaân mình voán laø vua AÙc Haïnh töøng chaët ñöùt thaân vò tieân thaønh baûy phaàn, cuõng nhôù laïi theä nguyeän xöa cuûa Phaät. Luùc aáy, Ñöùc Theá toân baûo Kieàu-traàn-nhö: Ta ñaõ traùi vôùi lôøi theà xöa, hay laø vaãn vaâng giöõ nguyeän xöa? Kieàu-traàn-nhö lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, heát söùc hoå theïn, baïch Phaät: Ñöùc Theá toân khoâng heà traùi vôùi boån theä maø luoân vaâng giöõ lôøi nguyeän xöa. Con quaù ngu toái, thaáp keùm, ñaõ gaây neân toäi nhö theá. Nay xin doác taâm saùm hoái ñeå cho boån nguyeän ñöôïc vieân maõn, cho neân Phaät ba laàn hoûi Kieàu-traàn-nhö.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.